

ارائه الگوی توسعه شبکه های همکاری به منظور خلق و به اشتراک گذاری دانش

استاد راهنما: روح اله تولایی^۱

سولماز سلطانی^۲

چکیده:

هدف اصلی از تحقیق حاضر انجام بررسی تحلیلی و ارائه الگوی توسعه شبکه های همکاری و تبیین ارتباط آن با خلق و به اشتراک گذاری دانش در سازمانها می باشد. خلق و به اشتراک گذاری دانش یک فرآیند اجتماعی است، لذا مهم است که یک سیستم هوشمند یا یک فرد خلاق در داخل شبکه ای از روابط بین فردی برای درک بهتر از خلق دانش و به اشتراک گذاری قرار گیرد. شبکه های همکاری یک مجموعه ای ناهمگن از سازمانها با شایستگی های متفاوت است که به یکدیگر وابسته می باشند و از فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور هماهنگی و پشتیبانی فعالیت های خود کمک می گیرد. از طرفی امروزه توانایی خلق و به اشتراک گذاری دانش به امری حیاتی برای سازمانها تبدیل شده است که بستر شبکه های همکاری در انواع گونه های آن، زمینه مناسبی برای تقویت این فرایند در سازمانها می باشد. تحقیق حاضر از نظر نوع هدف کاربردی بوده و از نظر اجرا، توصیفی پیمایشی می باشد.

کلیدواژه ها: دانش، خلق دانش، به اشتراک گذاری دانش، شبکه های همکاری.

مقدمه:

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و حسابداری Tavallaee.r@gmail.com
^۲ دانشجوی دکتری تخصصی دانشگاه آزاد اسلامی - دانشکده علوم انسانی - واحد همدان solmaz60269@gmail.com

امروزه با توجه به افزایش روز افزون پویایی و پیچیدگی محیط و انفجار اطلاعات، سازمانها دیگر به تنهایی نمیتواند خود را با سرعت بالای تغییرات دانش و فناوری هماهنگ کند و در نتیجه سازمانها باید به منابع دانش بیرونی دسترسی داشته باشند و در عوض خود نیز منابع مهم دانش برای سایرین باشند تا از طریق وابستگی متقابل، انگیزه کافی برای به اشتراک گذاری دانش در شبکه های همکاری وجود داشته باشد. البته سایر انگیزه ها از قبیل اهداف مشترک و اعتماد طرفینی نیز بر استفاده و توسعه شبکه های همکاری تاثیرگذار است. یک راه برای سازماندهی جریان دانش و اطلاعات، شبکه های رسمی و یا غیررسمی هستند که در آنها شرکتها و افراد مشارکت مکمل [توریللی، ۱۹۸۶]، بیان میکنند که همه اقتصاد را میتوان شبکه ای از سازمانها فرض کرد که دارای شبکه های فرعی زیادی است. به عقیده برخی از صاحب نظران، از مفهوم شبکه هرگز به این اندازه در علوم اجتماعی استفاده نشده و امروزه این مفهوم به یک "استعاره بین رشته ای" تبدیل شده است [دی بریسون و آمس، ۱۹۹۱]

از دهه ۱۹۷۰ میلادی با پیشرفت سریع فناوری های برتر در جهان، به ویژه در زمینه های ارتباطات و رایانه، الگوی رشد اقتصادی جهان، به طور اساسی تغییر کرد و به دنبال آن از دهه ۱۹۹۰ میلادی، دانش به عنوان مهم ترین سرمایه، جایگزین سرمایه های پولی و فیزیکی شد [چن و همکاران، ۲۰۰۴]

یکی از موضوعات مهم در مورد شبکه های همکاری نحوه ایجاد و توسعه آنهاست. این سوال مهم مطرح است که شبکه های همکاری چه مراحل را در روند رشد خود طی می کنند و آیا می توان مدلی برای مراحل رشد شبکه ها مطرح کرد؟ اگرچه دیدگاه های مختلفی در مورد مراحل تکامل یک شبکه همکاری مطرح شده، اما هنوز تئوری جامعی در این زمینه ارائه نشده است.

از همین رو تحقیق حاضر به دنبال این است تا با بررسی ادبیات نظری و تجربیات موفق جهانی، با انجام فراتحلیل به مدل مناسب در زمینه توسعه شبکه های همکاری دست پیدا نماید.

ادبیات نظری تحقیق:

در اقتصاد نوین، دانش، منبع اصلی توسعه اقتصادی و صنعتی است و سایر عوامل سنتی تولید مانند زمین، نیروی کار و سرمایه در مرتبه بعدی اهمیت قرار دارند. عوامل سنتی تولید از نظر مقیاس و دامنه با محدودیت روبرو بوده و افزایش نهایی آنها به بازده نزولی سرمایه گذاری منجر می شود. در مقابل قانون اقتصادی دیگری بر بازده دانش حکم فرماست. سرمایه گذاری بیشتر در دانش یا اطلاعات به بازدهی بالاتری

ختم خواهد شد. نگرش سنتی به نوآوری از تاکید بر دارایی های فیزیکی و ملموس به فرآیندهای جذب، همانند سازی و تسهیم دانش برای ایجاد نوآوری در دانش مبدل شده است در چنین شرایطی، دانش به عامل کلیدی ارتقای عملکرد سازمانی تبدیل شده است. هرچند صاحب‌نظران رشته نوآوری اهمیت دانش را به رسمیت می شناسند، اما ابهام موجود بین ارزش دانش و اطلاعات، سازمان ها را ناچار ساخته است که میلیاردها دلار در فناوری اطلاعات، سرمایه گذاری کنند. این ناهماهنگی بین مخارج فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی را می توان به گذار از عصر اطلاعات و ورود به عصر دانش نسبت داد. در حقیقت توجه روز افزون به نوآوری دانش به عنوان اهرم استراتژیک عملکرد سازمانی، موضوع تازه ای نیست (مقدماتی، ۱۳۸۴)

اندیشمندان مختلف، از دیدگاه های متفاوتی دانش را تعریف کرده اند. برخی دانش را بر مبنای کارکرد آن تعریف کرده و برخی دیگر آن را با توجه به چگونگی شکل گیری تعریف کرده اند. برخی دیگر با دیدگاه های دیگر، دانش را تعریف کرده اند. کارل اسیوبی، یکی از مشاوران عمده مدیریت دانش، این اندیشمندان را تقسیم بندی کرده است (رادینگ، ۱۶، ۱۳۸۳)

نوناکا (۱۹۹۴) دانش را مطابق با معرفت شناسی سنتی، "اعتقاد صادق تایید شده" بیان می کند. اگرچه مباحث سنتی بر "صادق بودن"، به عنوان مشخصه ضروری دانش تمرکز دارند، اما امروزه توجه به دانش به عنوان یک "اعتقاد" شخصی، مدنظر است و باید بر اهمیت "تایید شدن" دانش تاکید شود.

ارنست تندیانگ، دانش را چنین تعریف کرده است: "آنچه افراد جهت انجام مشاغل خویش بدان نیاز دارند (جهان‌دیده کاظم پور، ۱۳۸۱، ۱۰۱)

دانش، درک، آگاهی یا شناختی است که در خلال مطالعه، تحقیق، مشاهده یا تجربه نسبت به جهان بیرونی در فرد ایجاد می شود (یمین فیروز، ۱۳۸۲، ۹۹)

دانش از دیدگاه های مختلفی طبقه بندی شده است که در ادامه به برخی از آن ها اشاره شده است:

تقسیم بندی ارسطو

ارسطو، انواع دانش را برحسب مقاصدشان به سه دسته تقسیم بندی کرده است (انتظاری، ۱۳۸۵)

- دانش نظری که غایت آن، فهم و تبیین چه چیزی پدیده هاست.
- دانش، ساخت، دانستن چگونه ساختن و تولید اشیاء و پدیده هاست.
- و دانش کارکردی که مرتبط با نحوه استفاده و کارکردن با پدیده هاست.

دانش ضمنی و دانش صریح

پولانی (۱۹۶۶) دانش بشری را به دو دسته تقسیم کرده است: دانش صریح و دانش ضمنی. دانش صریح یا دانش کدگذاری شده، بیان‌کننده دانشی است که در قالب زبان نظام مند و رسمی، قابل انتقال است. از طرف دیگر دانشی ضمنی است که دارای ویژگی فردی بوده و این امر، قاعده مند کردن و انتقال آن را مشخص می‌سازد. از نظر پولانی، دانش ضمنی، در معرفت جامع ذهن و جسم بشر جای دارد، در حالی که دانش صریح می‌تواند در ذخایر کتابخانه‌ها، آرشیو‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی ذخیره شده و براساس یک مبنای متوالی ارزیابی شود. دانش صریح یک دانش گسترده است که می‌تواند به سادگی شکل دهی شود. دانش صریح شامل چیزی است که یک سازمان یا فرد از قبل می‌داند و می‌تواند نسبتاً به سادگی با آن ارتباط برقرار کند.

خلق و به اشتراک گذاری دانش

توزیع دانش، فرایند اشتراک گذاشتن و گسترش دادن دانش است که اکنون در درون سازمان‌ها اجرا می‌شود. برای اینکه دانش، با ارزش شود باید با دیگران تقسیم شود. انتقال یا اشتراک می‌تواند فعال یا منفعل باشد. دانش را می‌توان با استفاده از ابزارهای مدیریت دانش (نظام‌های اطلاعاتی) در کتابخانه‌ها یا مراکز اطلاع‌رسانی یا از طریق تعامل شخصی انتقال داد. بنابراین با توجه به فرایند مدیریت دانش لازم است که دانش قبل از بهره‌برداری در سطوح سازمانی در درون سازمان به اشتراک گذاشته شود. تعامل بین فناوری‌های سازمان، فنون و افراد می‌تواند اثر مستقیم بر توزیع دانش داشته باشد. به عنوان مثال ساختار سازمانی با توجه به شکل کنترل‌ها و نقش‌های سنتی فرصت‌های توزیع دانش و تعامل بین فناوری‌ها، فنون و افراد را کاهش می‌دهد. به عبارت دیگر ساختار افقی سازمان، تقویت و سیاست‌درهای باز جریان دانش را در میان بخش‌ها و افراد سرعت می‌بخشد (انتظاری، ۱۳۸۵)

شبکه‌های همکاری

شبکه‌های همکاری اگرچه سابقه‌ای نزدیک به یک قرن در جهان دارند، اما در دهه‌های اخیر، توجه به آن‌ها و روابط بین افراد، گروه‌ها و سازمان‌های عضو در شبکه‌ها به شدت افزایش یافته است [نوحریا و اکلس، ۱۹۹۲] یک شبکه همکاری [کامرینها و افسارمنش، ۲۰۰۵] از موجودیت‌هایی (سازمان‌ها و انسان‌ها) تشکیل شده است که کاملاً خود مختار و از لحاظ جغرافیایی توزیع شده‌اند و در برخی ویژگی‌هایشان مانند

محیط عملیاتی، فرهنگ، هنجارهای اجتماعی و اهداف، متفاوت و ناهمگن هستند. ارتباط این موجودیت‌ها از طریق شبکه‌های کامپیوتری صورت می‌گیرد. "همکاری" تعاریف مختلفی دارد، در تعریفی از [کامرینها و افسارمنش، ۲۰۰۶]

همکاری، به صورت زیر تعریف شده است:

"همکاری" فرآیندی است که در آن، موجودیت‌ها، اطلاعات، منابع و مسئولیت‌های همکاری را برای برنامه ریزی، پیاده‌سازی و ارزیابی برنامه‌ای از فعالیت‌ها به منظور دستیابی به هدف مشترک، با هم به اشتراک می‌گذارند.

انواع شبکه‌های همکاری

برای شبکه‌های همکاری، دسته‌بندی‌های مختلفی ارائه شده است که در جدول ۱ مشاهده می‌کنید.

جدول ۱- تقسیم‌بندی شبکه‌ها از نگاه‌های متفاوت

انواع شبکه‌ها	نام محققین
شبکه‌هایی که بیشتر بر منافع فردی تکیه می‌کنند. شبکه‌هایی که به منافع سازمانی توجه دارند. شبکه‌هایی که خودسازمانده هستند. شبکه‌هایی که توسط مدیران هدایت می‌شوند. شبکه‌های غیررسمی (بر پایه به اشتراک گذاری تجارب)	بوچل و راتب (۲۰۰۲)
شبکه‌های پروژه‌ای (همکاری‌های کوتاه مدت برای رسیدن به یک هدف خاص) شبکه‌های منطقه‌ای (که نزدیکی مکانی، به پایداری یک جامعه مشترک کمک می‌کند). شبکه‌های تجاری (شبکه‌های هدفدار، مانند اتحاد استراتژیک بین دو طرف)	گرپهر و پاول (۲۰۰۴)
شبکه‌های رسمی شبکه‌های غیررسمی	ویکستد و هالبروک (۲۰۰۸)
سلسله‌مراتبی توزیع شده	پاول و گرادل (۲۰۰۴)
شبکه‌های ساختارمند شبکه‌های غیرساختارمند	آیکین و سانگ (۲۰۰۵)

کارکردهای شبکه همکاری

از جمله کارکردهای شبکه ها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- سازوکار جستجو، ارزیابی و تبادل دانش و تکنولوژی
- استاندارد سازی، قانونگذاری
- کاهش هزینه ها
- تقویت رضایت و وفاداری کارکنان در شبکه
- افزایش راندمان و کارایی از طریق استفاده مکرر از دانش
- تقویت نوآوری با استفاده از اهرم دانش

الگوهای توسعه شبکه های همکاری

در مطالعات مربوط به شبکه های همکاری، مدل های مختلفی بیان شده است، کاربونارا و همکاران که در زمینه مناطق صنعتی مطالعه نموده اند نگرشی تکاملی در مورد این شبکه ها مطرح نمودند که شامل سه مرحله ی شکل گیری، توسعه و بلوغ است. [کاربونارا و همکاران]

شکل گیری: در این گام، انتقال دانش بین شرکت های همکاری کننده (در شبکه) یا کم است و یا وجود ندارد.

توسعه: یک یا چند شرکت با بازار بیرونی در ارتباط هستند، آنها قابلیت محوری خود را توسعه داده و ظرفیت پیمان کاری را از طریق قراردادهای و روابط کوتاه مدت افزایش می دهند.

بلوغ: شبکه می تواند با توجه به اینکه شرکت های پیشرو علاقه مند به توسعه درونی هستند یا بیرونی، شکل های مختلفی به خود بگیرد. توسعه درونی مستلزم سرمایه گذاری در سازمان خود از طریق اکتساب هستند ولی انعطاف پذیری و تنوع تولید همچنان از طریق همکاری نزدیک بنگاه ها با هم ممکن است.

میرالز نیز در مورد نحوه ی تکامل شبکه های همکاری، سه مرحله را در نظر گرفته است که شامل مراحل اکتشاف، توسعه و پایا است [میرالز، ۲۰۰۱]

مرحله اکتشاف: در این مرحله، کمبود اعتماد و نگرانی نسبت به متعهد بودن سایر اعضای شبکه (شرکت ها و سازمان ها) وجود دارد، اعضا باید یک حس اعتماد را در روابط خود توسعه دهند.

مرحله توسعه: داد و ستد بین بنگاه ها از نظر حجم، افزایش یافته و ویژگی مثبت پیدا می کند. در این مرحله، یادگیری دوجانبه بین بنگاه های عضو، افزایش می یابد. عدم اطمینان های احتمالی در مورد نیت

شرکاء به تدریج با افزایش استحکام روابط فردی، کمتر می‌شود. باید سازگاری متقابل بین اعضا و میزان تعهد اعضا نسبت به هم بیشتر شود.

مرحله پایا: وقتی آغاز می‌شود که مراکز عضو به سطحی از پایداری دانش نسبت به همدیگر رسیده‌اند و سرمایه‌گذاری‌ها و تعهدات بین آن‌ها به مرحله‌ی پایداری رسیده‌است و تبادل خدمات یا کالا بین آن‌ها به صورت روتین درآمدی است. نمی‌توان زمان بندی مشخصی را برای رسیدن به این مرحله تعیین کرد به طوری که برخی روابط هیچ وقت به این مرحله نمی‌رسند و برخی دیگر به سرعت به سطح پایدار می‌رسند. تروتر و همکاران [۲۰۰۸] نیز مدلی ارائه نمودند که شامل شش مرحله جهت‌گیری، آغاز، معرفی، رشد، بلوغ و گذار است در جدول ۲ مشخصات مراحل مدل تروتر و همکاران نمایش داده شده است.

جدول ۲- ویژگی‌های هر یک از مراحل دوره عمر یک رابطه همکاری

مرحله همکاری	مشخصه‌های معرف هر مرحله	ویژگی ساختاری شبکه‌های همکاری	نقش‌های بازیگران کلیدی همکاری
جهت‌گیری	-شناسایی غیررسمی علائق مشترک -درخواست بیان رسمی علائق	-روابط اغلب دوگانه و سه‌گانه در مباحث غیررسمی	- نقش‌ها اغلب مدیریتی و اجرایی هستند.
آغاز	-مذاکرات رسمی در مورد اهداف، رویه‌ها و مباحث مالکیت فکری	-گروه کاری مرتبط کم‌تراکم	-ترکیبی از نقش‌های مدیریتی، فنی و پشتیبانی به نمایندگی از طرفین همکاری
معرفی و راه‌اندازی	-ایجاد هسته عضویت برای همکاری -ایجاد روابط کلیدی	-شبکه نسبتاً کوچک هسته-پوسته تراکم بالا، پیوندهای غالباً قوی	بازیگران اصلی گروه مرکزی را ایجاد و نگهداری می‌کنند که نسبتاً پایدار است.
رشد	-تثبیت روابط، شروع و توسعه رویه‌های همکاری، شروع بهره‌برداری از فعالیت‌های مشترک	توسعه ساختار هسته-پوسته شبکه -نگهداری اهداف و جهت‌دهی همکاری توسط هسته	رشد و تفکیک روزافزون بازیگران بازیگران کلیدی به عنوان کاتالیزور ایجاد رابطه بین اعضا عمل می‌کنند.
بلوغ	-تکمیل اهداف مشترک -حفظ ارزش‌ها و جهت‌گیری شبکه -تمرکز زیاد بر بهره‌مندی	-شکست هسته و پیرامون به گروه‌های کوچک جداگانه با تمرکز بر فعالیت‌های مشترک -تمرکز هسته بر یکپارچه‌سازی	نقش بازیگران کلیدی بیشتر بر محور حل مسئله و قضاوت متمرکز است و همچنین نقش‌های یکپارچه‌سازی را بر عهده دارند.
گذار	-ارزیابی خروجی‌های همکاری -بررسی مجدد دینامیک روابط -گزینه‌های مختلف از قبیل اصلاح یا خاتمه همکاری با توجه به بررسی ریسک‌های ادامه همکاری مورد بحث قرار می‌گیرد.	-ساختار بالغ همکاری تا زمان گذار واقعی حفظ می‌شود. تغییرات ممکن: تغییرات کم/ تقسیم یا زیاد شدن همکاری/ خاتمه همکاری	-تنش یا ابهام به صورت تهدیدی برای همکاری و روابط ظهور می‌کنند. نقش‌های کلیدی از نقش‌های ثابت به نقش‌های گذار تغییر می‌کنند (تاکید بر کنترل خدمات، حل مسئله، تجدید حیات) تعلیق موقت یا دائم نقش‌های فنی

برای شبکه‌های همکاری، دسته‌بندی‌های مختلفی ارائه شده است، گربهر و پاول [۲۰۰۴] شبکه‌ها را با توجه به پایداری یا موقت بودن و شکل اداره آن‌ها به چهار نوع دسته‌بندی می‌کنند، شبکه‌های غیررسمی (بر پایه به اشتراک‌گذاری تجارب)، شبکه‌های پروژه‌ای (همکاری‌های کوتاه مدت برای رسیدن به یک هدف خاص)، شبکه‌های منطقه‌ای و شبکه‌های تجاری.

یکی از مدل‌های ارائه شده در مورد نحوه‌ی رشد شبکه‌ها، مدلی است که توسط بوچل و رائب مطرح شد و مراحل ایجاد شبکه‌های دانش را به چهار مرحله تقسیم می‌کند [۲۰۰۲] شکل (۱) این مراحل را به همراه بخش‌های آن به صورت شماتیک نشان می‌دهد.

شکل ۱- چهار مرحله توسعه یک شبکه [بوچل و رائب، ۲۰۰۲]

برای فهم بیشتر این مراحل را شرح می‌دهیم:

۱- تمرکز شبکه دانش: شبکه‌ها در صورتی که با اولویت‌های استراتژیک کسب و کار بنگاه‌های عضو همراستا شوند، نتایج بهتری داشته، مورد حمایت مدیریت سازمان‌های عضو قرار خواهند گرفت.

۲- ایجاد بافت شبکه‌ای: با توجه به اینکه شبکه‌ها به موازات و در مرزهای سنتی سازمان‌ها، گروه‌ها و واحدهای کاری شکل می‌گیرند برای اینکه به عنوان یک فعالیت مولد و موثر شناخته شوند باید هماهنگ کننده شبکه بتواند یک فضای مناسب برای به اشتراک‌گذاری دانش، خلق کند. یک چالش مهم برای یک شبکه، فهم تفاوت‌های بین بافت‌های سازمانی اعضای شبکه است.

۳- روتین‌سازی فعالیت‌های شبکه‌ای: با توجه به پیوندهای نه چندان مستحکم بین اعضای شبکه، باید درجه‌ای از استاندارد سازی در مورد فعالیت‌های شبکه صورت گیرد. یکی از اقدامات مهم در این راستا تعریف نقش‌های شبکه است. همانند هر سازمانی، شبکه‌ها باید تعدادی نقش تفکیک شده تعریف کنند تا بتوانند در طول زمان توسعه پیدا کنند.

۴- بهره برداری از خروجی های شبکه: اگرچه حرکت شبکه در راستای ایجاد و خلق دانش مهم است، ولی به همان اندازه به کارگیری دانش های تولید شده در گستره ی سازمانی وسیع تر نیز اهمیت دارد. برای این کار باید خروجی های ملموس شبکه به نمایش گذاشته شود. هر یک از اعضای شبکه، مسئولیت انتقال دانش به سایر اعضا را بر عهده دارند. در مطالعات مربوط به شبکه های همکاری، محققین مختلفی، الگوهای گوناگون برای توسعه شبکه های همکاری ارائه نموده اند. در جدول ۱ همان طور که مشاهده می کنید مطالعات مختلف محققین در مورد توسعه شبکه های همکاری نشان داده شده است.

جدول ۱. الگوی توسعه شبکه های همکاری

نام محققین	الگوی توسعه شبکه های همکاری
کاربونارا و همکاران، ۲۰۰۲	۱. شکل گیری ۲. توسعه ۳. بلوغ
میرالز، ۲۰۰۱	۱. اکتشاف ۲. توسعه ۳. پایا
تروترو و همکاران، ۲۰۰۸	۱. جهت گیری ۲. آغاز ۳. معرفی ۴. رشد ۵. بلوغ ۶. گذار
بوچل و راتب، ۲۰۰۲	۱. تمرکز شبکه دانش ۳. روتین سازی فعالیت های شبکه ۲. ایجاد بافت شبکه ۴. بهره برداری از خروجی شبکه
اسدی فر، ۱۳۹۱	استفاده از تکنولوژی اجتماعی برای شبکه های همکاری

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی بوده و از نظر اجراء، توصیفی پیمایشی است. لذا ابتدا به بررسی ادبیات نظری سپس به پیشینه مرتبط با تحقیق پرداخته و در ادامه با توجه به پیشینه و ادبیات نظری، الگویی برای توسعه شبکه های همکاری به منظور خلق و به اشتراک گذاری دانش ارائه می شود.

مدل مفهومی تحقیق:

بر اساس مطالعات انجام شده، مدل پیشنهادی تحقیق به شرح زیر می باشد:

شکل ۲- مدل مفهومی تحقیق

تشریح ابعاد مدل:

مرحله ی ایجاد: در این مرحله، بر تشکیل شبکه همکاری تمرکز می شود و هنوز انتقال دانش بین شبکه های همکاری کم است.

مرحله ی رشد: در این مرحله، رویه های همکاری توسعه پیدا می کنند و روابط بین شبکه های همکاری افزایش می یابد، در واقع بافت شبکه ای رشد می یابد

مرحله ی بلوغ: در این مرحله، اهداف تکمیل می شود و بر بهره مندی تاکید می شود.

مرحله ی گذار: این مرحله، نقش ارزیابی را دارد به این صورت که خروجی های شبکه های همکاری مورد ارزیابی قرار می گیرد و روابط موجود بررسی می شوند تا ریسک های موجود شناسایی شوند و روابط همکاری مستحکم شوند یا به طور کلی قطع شوند.

جمع بندی و نتیجه گیری:

در این تحقیق مدلی برای توسعه شبکه های همکاری ارائه شد. با این مدل می توان شبکه های مورد مطالعه در این تحقیق را تبیین نمود. با مطالعه مدل های مختلف توسعه شبکه های همکاری، نتیجه گرفتیم که تمامی مدل های مورد مطالعه این تحقیق، مرحله ایجاد را به نوعی پوشش می دهند همچنین مرحله توسعه در مدل کابونارا و میرالز همان نقش رشد را در مدل ارائه شده در این تحقیق را دارا هستند. در واقع مدل ارائه شده در تحقیق طوری طراحی شده است که به وضوح مراحل مهم در ایجاد و توسعه شبکه های همکاری را پشتیبانی می نماید. در هر یک از شبکه های مورد مطالعه در این تحقیق، چهار مرحله ی مربوط به مدل ارائه شده در تحقیق صدق می نماید به این صورت که در همه ی شبکه های مورد مطالعه، تمرکز بر تشکیل شبکه های همکاری مورد توجه بود درواقع تلاش برای ایجاد شبکه های همکاری به منظور خلق و به اشتراک گذاری دانش جزء مراحل مهم و اصلی توسعه شبکه های همکاری محسوب می شود. از ویژگی های مهم این مدل، می توان به وضوح و خوانایی آن اشاره نمود.

منابع:

۱. احمدی، سید علی اکبر و حجازی، علی (۱۳۹۱). مدیریت دانش، نشر دانشگاه پیام نور
۲. انتظاری، علی. (۱۳۸۵). مقایسه فرهنگ دانایی بین موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، دانشکده صدا و سیما، و دانشکده صنعت هواپیمایی کشور. پایان نامه کارشناسی ارشد موسسه عالی آموزش و پژوهش سازمان مدیریت و برنامه ریزی، تهران.
۳. جهاننیده کاظم پور، مهرداد. (۱۳۸۱). مدیریت دانش، تدبیر، شماره ۱۲۸، صص ۱۰۱-۱۰۰
۴. رادینگ، آلن. (۱۳۸۳). مدیریت دانش. ترجمه دکتر محمد حسین لطیفی. چاپ اول. تهران: انتشارات سمت
۵. یمین فیروز، موسی. (۱۳۸۲). دانش و مدیریت دانش در سازمانها، فصلنامه کتاب، دوره چهاردهم، شماره اول، بهار، صص ۹۷-۱۰۸

۶. Nonaka, I. (۱۹۹۴). A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation, Organization Science. ۵(۱), ۱۴-۳۷.
۷. Thorelli H. B., (۱۹۸۶), *Networks: between markets and hierarchies*, Strategic Management Journal, v.۷, p. ۳۷-۵۱.
۸. DeBreeson C., and Amesse F., (۱۹۹۱), *Networks of innovators: A review and introduction to the issue*, Research Policy, v.۲۰, p. ۳۶۳-۳۷۹.

۹. Chen, J. , Z. Zhu & H. Y. Xie (۲۰۰۴), Measuring Intellectual Capital: a New Model and Empirical Study, *Journal of Intellectual Capital*, ۵(۱): ۱۹۵-۲۱۲.
۱۰. Danilovic M. and Winroth M., (۲۰۰۵), *A tentative framework for analyzing integration incollaborative Manufacturing network settings: a Cass study*, *Journal of Engineering and Technology Management*, v.۲۲, p. ۱۴۱-۵۸.
۱۱. Carbonara N., Giannoccaro I., and Pontrandolfo P., (۲۰۰۲), *Supply chains within industrial districts: a theoretical framework*, *International Journal of Production Economics*, v.۷۶, p. ۱۵۹-۱۷۶.
۱۲. Trotter R. T., Briody E. K., Sengir G. H., and Meerwarth T. L., (۲۰۰۸), *The Life Cycle of Collaborative Partnerships: Evolution of Structure and Roles in Industry-university Research Networks*, *Connections*, v.۳۸(۱), p. ۴۰-۵۸.
۱۳. Grabher G. and Powell W. W., ۲۰۰۴, **"Introduction in Critical Studies in Economic Institutions: Networks"**, London, Edward Elgar.
۱۴. Nohria N., and Eccles R. G., ۱۹۹۲, **"Networks and Organizations: Structure, Form and Action"**, Harvard Business School Press, Harvard.
۱۵. Camarinha-Matos, L. ,Afsarmanesh, H., **"Collaborative Networks: A New Scientific Discipline,"** *Intelligent Manufacturing*, vol. ۱۶, pp. ۴۳۹-۴۵۲, ۲۰۰۵.
۱۶. Camarinha-Matos L. M., Afsarmanesh H.; **"Collaborative networks: Value creation in a knowledge society"**; PROLAMAT'۰۶. Shanghai, China: Springer, ۲۰۰۶.
۱۷. Miralles B. R., (۲۰۰۱), *A Study of Company Networks*, Master Thesis, School of Engineering, Jonkoping University/Sweden, Universitat Politecnica de Catalunya, Barcelona, Spain.
۱۸. Buchel B. and Raub S., ۲۰۰۲, "Building Knowledge-creating Value Networks", *European Management Journal*, Vol.۶(۲۰), pp. ۵۹۶-۵۸۷.
۱۹. Grabher G. and Powell W. W., ۲۰۰۴, "Introduction in Critical Studies in Economic Institutions: Networks", London, Edward Elgar.
۲۰. Wixted B., and Holbrook J., ۲۰۰۸, "Conceptual Issues in the Evaluation of Formal Research Networks", CPROST Report ۰۱-۲۰۰۸.
۲۱. Powell W. W., and Gordal S., ۲۰۰۴, "Networks of innovators", In: Fagerberg J., Mowery D. C., and Nelson R. R., *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford University Press, Chapter ۳, pp. ۸۵-۵۶.
۲۲. Inkpen A. C., and Tsang E. W. K., ۲۰۰۵, "Social Capital, Networks, and knowledge Transfer", *Academy of Management Review*, Vol. ۱(۳۰), pp. ۱۶۵-۱۴۶.

First International Conference on Business and Organizational Intelligence ۲۰۱۶

نخستین کنفرانس بین‌المللی پارادایم‌های نوین مدیریت - هوش تجاری و سازمانی

دانشگاه شهید بهشتی - اردیبهشت ۱۳۹۵